

Congregation of YHWH Jerusalem, Israel

Somo La 7: Je, kuna Moto ya Kuzimu?

Je, utaenda kuzimu? Je, baadhi ya wapendwa wako tayari wako kuzimu? Hakuna haja ya kuwa na hofu. Kuzimu sio vile watu wengi wamefikiria. Biblia inafunua ukweli wenye kuhakikishia kuhusu suala hili lisiloeleweka zaidi.

Kutoka kwa Wanafilosofia

Wanaume wachache wenye ushawishi tangu wakati wa Masihi waliacha maandiko na mafundisho yaliyoaminiwa ulimwenguni hadi yakawa mafundisho ya kukubalika na ulimwengu wa Kikristo. Mmoja wao aliye na ushawishi Kwa waandishi alikuwa Augustine (A.D 354-430). Augustine alielezea kwamba ni lazima kukuwe na utakaso wa muda mfupi wa nafsi zisizo kikamilifu katika moto wa purgatory. Yeye, kama waandishi wengi wa kale wa Kikristo, alivutiwa na "Mafundisho ya Kikristo ya awali"- mafundisho ya falsafa za kale za waabudu sanamu na baba wengine wa kanisa la kwanza (tazama Encyclopedia Britannica, 11th ed., Makala "Purgatory").

Dante Alighieri (1265-1321) aliandika shairi maarufu sana, La Divina Commedia, katika sehemu tatu - kuzimu, Purgatory na Paradiso. "Katika washairi wote wa nyakati za kisasa," anasema mwandishi wa kisasa, "Dante Alighieri alikuwa, labda, mwalimu mkuu. Huenda alikuwa na ushawishi mkubwa zaidi juu ya mwendo wa ustaarabu kuliko mtu mwingine yejote hadi wakati wake. . . . (Yeye) aliandika . . . fungu la kufikiri na ya kusisimua ya safari mbaya kwa njia ya kuzimu - shairi ndefu iliyio na misemo fulani ambayo imevutia ulimwengu. (Thomas N., Dante and His influence Pg.3,7). Dante inaripotiwa alivutiwa sana na kushikika na mawazo nafilosofia ya wafalsafa Plato na Virgil ambako kwamba aliamini walikuwa wameongozwa na Elohim.

Lakini, Je, Plato na Virgil ni nani? Encyclopedia Americana inasema: "Virgil, mshairi wa warumi aliyeabudu sanamu, 70-19 B.C.E. alikuwa wa shule ya kitaifa ya mawazo ya kuabudu sanamu ya Kirumi, aliyeathiriwa na waandishi wa Kigiriki. Wakristo wa Miaka ya Kati, ikiwa ni pamoja na Dante, waliamini kwamba alikuwa amepata hatua ya uongozi wa Elohim". (Soma pia Lesoni 17 – Je, kuna nafsi isiyoweza kufa?)

Plato, mwanafalsafa wa Kigiriki aliyezaliwa Athens, 42 ~ BC, alikuwa mwanafunzi wa Socrates maarufu, kazi ya maandishi ya fasihi ya Plato 'Phaedo' alifundisha kutokufa kwa nafsi - msingi wa maandishi mengine juu ya mafundisho ya kuzimu ya milele wakati roho mbaya wanadhani kuadhibiwa milele. Hivyo dhana ya dunia ya kuzimu ni hakika kuwa inatokana na mafikira na ubunifu wa kibinadamu! Watu wametaka sana kuelewa juu ya hatima ya mwisho ya waovu.

Je, Biblia inasema nini kuhusu kuzimu na adhabu gani Yahshua alionya kuwa hatimaye itakabili wale ambao wamekataa kuacha dhambi?

Marko 9:43 Na mkono wako ukikukosesha, ukate; ni afadhali kuingia katika uzima u kigutu, kuliko kuwa na mikono miwili, na kwenda zako jehanum, kwenye moto usiozimika;

MAELEZO: Yahshua alimaanisha nini kwa neno hili la Aramaic? Kwa hakika hakuwa akimaanisha tunapaswa kukata sehemu ya miili yetu, lakini badala yake kuacha kutumia kufanya dhambi. "Hell" ni

neno la Kiingereza. Wakati Markaliandika maneno ya Yahshua, aliandika kwa lugha ya Aramaic. Neno la Aramaic lililotafsiriwa kuwa "Jehanum," ambalo Marko aliongozwa kuandika, ni Gehenna au 'gey-hinnom' ambayo ina maana bonde la Hinomu. Kwa kuwa katika aya hii Yahshua anasema wenyewe dhambi "watakwendwa katika Jehanum, kwenye moto," inafuata kwamba wale wanaoenda gehenna watapataadhabu kwa moto. Kumbuka, basi, kwamba Yahshua alihusisha neno la Aramaic la gehenna na moto. Kwenya Maandishi ya Kigiriki neno hili pia hutumiwa na kutafsiriwa tu kutoka kwa Aramaic ya awali ndani ya Tafsiri ya Kigiriki.

Je, Yahhsua alisema nini katika Marko 9:45 ili kusisitiza kile alichosema katika mstari wa 43?

Marko 9:45 Na mguu wako ukikukosesha, ukate; ni afadhali kuingia katika uzima, u kiwete, kuliko kuwa na miguu miwili, na kutupwa katika jehanum;

MAELEZO: Marko aliandika neno moja la Aramaic Gehenna hapa katika mstari 45 ambalo alitumia katika mstari wa 43. Watafsiri wa King James Version Biblia ya A.D. 1611 walichaguakutumia neno la Kiingereza "Hell" kutafsiri neno hili la Kigiriki Gehenna. Tutajifunza zaidi kuhusu maana halisi ya neno hili baadaye.

Neno la Kiingereza "Hell" haikutumika sahihi

Hebu tusome kwenye kamusi ya Biblia, iliyohaririwa na James Hastings, inasema juu ya matumizi ya neno "hell" katika Agano la Kale na Jipy. Kumbuka wakati unaposoma kwamba Agano la Kale liliandikwa kwa Lugaasili ya Kiebrania, na kwamba Agano Jipy asili liliandikwa katika lugha ya Aramaic (Aramaic). Hastings anasema:

"Katikatolea letu iliyoidhinishwa neno" kuzimu " kwa bahati mbaya hutumiwa kama utoaji wa maneno matatu tofauti na mawazo tofauti [au maana]. Inawakilisha (1) 'sheol' ya Agano la Kale la Kiebrania, na 'hades' . . . ya Agano Jipy. . . . Sasa unapotosha kabisa, hasa katika vifungu vya Agano Jipy. Kwa hivyo, Wadurusu wa Kiingereza, wamebadilisha 'Hades' [kurudia neno la Kigiriki la awali] kwa 'kuzimu' katika Agano Jipy. . . . Katika American Revision, neno 'kuzimu' linatolewa kabisa katika uhusiano huu. . . . Si ajabu mamilioni ya watu wamechanganyikiwa kuhusu suala hili.

Je, Maneno haya yanamaanisha nini?

Neno la Kiebrania *sheol* kwa Agano la kale na neno *hades* la Kigiriki la Agano Jipy linamaanisha kitu kimoja – maana yake ni kaburi au ardhi ambayo mtu amezikwa tu.. Katika Agano Jipy la Aramaic neno Sheyul, ambalo ni sawa na sheol hutumiwa. Imetafsiriwa kwa usahihi kama "kaburi" katika maeneo mengi katika Biblia. Hata hivyo, maneno haya pia yamekuwa yamekosea kwa kutumia "hell". "Jehanum" ni neno la Kiingereza la zamani. Zaidi ya miaka 350 iliyopita, wakati wa kutafsiri King James Version, watu wa Uingereza walizungumzia "kuweka viazi zao kuzimu kwa majira ya baridi" - njia nzuri ya kuhifadhi viazi - kwa maana neno hilo lilitegemea shimo tu katika ardhi kilichofunikwa-mchanga - mahali pa giza na kimya - kaburi. Lakini mawazo mabaya yalifanya watu kutumia kutotumiavizuri neno la Kiingereza la "hell" na kufuata mawazo potovu ya Dante.

Neno la pili la Kiyunani, tartaros, linatokea kama fomu ya kitenzi katika Agano Jipy. Inapatikana tu katika **2 Petro 2: 4**, ambako imetafsiriwa kwa maneno ya Kiingereza "kutupwa hadi kuzimu." Tartaros haikutaja binadamu, lakini kwa hali ya kuzuia malaika walioasi (au pepo mbaya). Maana yake, kutafsiriwa kwa Kiingereza, ni "giza la ulimwengu," "shimo la giza" au "jela."

Je, na kuhusu Gehena? Neno hili la Aramaic linatokana na jina la Bonde la Mto la Hinnom, ambalo liko nje ya Yerusalem. Ilikuwa ni mahali ambapo taka ilichomwa. Taka, uchafu, na maiti ya wanyama na wahalifu waliodharauliwa walitupwa kwenye moto wa Gehena, au Bonde la Hinomu. Kawaida, kila kitu kilichotupwa katika bonde hili kiliharibiwa na moto - kilichomwa kwa moto kabisa. Kwa hiyo, Masihi alitumia Gehena ili kuonyesha hatima ya wenyе dhambi wasiotubu.

Je, kuna "Kuzimu" tofauti?

Katika vifungu vingi vya Agano Jipyä ambako tunaona neno "kuzimu," neno la Kigiriki siyo gehenna. Mara nyingi ni sheyul au hades - ambayo haimaanishi moto kabisa, lakini kaburi-shimo katika ardhi au mchanga. Kama tulivyosema, katika Aramaic ya awali ingekuwa sheyul, ambayo pia ina maana kaburi. Hata hivyo watafsiri wamechanganya na kuficha maana mbili tofauti kabisa za maneno haya kwa kuwapatia maana yote kwa neno moja la Kiingereza "hell". Hebu tujifunze ushahidi. Yahshua alisema nini kuhusu "kuzimu" katika Luka 12: 5?

Luka 12:5 Lakini nitawaonya mtakayemwogopa; mwogopeni yule ambaye akiisha kumwua mtu ana uweza wa kumtupa katika Jehanum; naam, nawaambia, Mwogopeni huyo.

Ukiangalia neno la Aramaic au Kigiriki ambalo limetafsiriwa hapa kwa neno la Kiingereza "Hell" utaiona ni Gehena. Gehena, kumbuka, ni mahali ambapo maiti yalitupwa na kuangamizwa kwa moto.

Je, neno la Kiingereza "hell" linatumika namna gani katika Matendo 2:31?

Matendo ya Mitume 2:31 ye ye mwenyewe akitangulia kuyaona haya, alitaja habari za kufufuka kwake Masihi, ya kwamba roho yake haikuachwa kuzimu, wala mwili wake haukuona uharibifu.

MAELEZO: Neno la Kigiriki linalotafsiriwa katika neno la Kiingereza "hell" katika aya hii ni Sheyul ya Aramaic na hades katika Kigiriki. Hades na Sheyul yote yanamaanisha kaburi, kama matumizi yake katika aya hii inaonyesha wazi. Tunaweza kuona wazi kwamba neno la Kiingereza "hell" linaweza kuwa na maana tofauti. Hivyo tunapotazama neno "Hell" katika Agano Jipyä (ila kwa **2 Petro 2: 4**), lazima tukumbuke maana hizi mbili tofauti na uangalie kwa uangalifu kwa muktadha ikiwa ina maana ya uharibifu kwa moto, au kaburi ambapo wafu wamezikwa. Wakati wowote una shaka juu ya maana inayolengwa na neno "kuzimu" katika Agano Jipyä, angalia katika mkataba (Concordance) kamili, kama Strong's au Young, ili kuona neno lililotafsiriwa kutoka kwake, na hivyo uelewe maana yake ya kweli.

Je, unaenda wapi baada ya Kifo?

Kwa mujibu wa Biblia, wakati mtu akifa na kuzikwa ndani ya kaburi lake, hajui chochote (**Mhubiri 9:5**).

Yeye tu amelala kimya kimya na kimya pale ni kama "usingizi," kabisa bila kujua chochote. Hebu tuchunguze kwa ufupimaandiko kadhaa ambayo yanaonyesha ufahamu huu ya muhimu.

Je, ni kitu gani kinachofikia wanaume na wanyama?

Mhubiri 3:19 Kwa maana linalowatukia wanadamu linawatukia wanyama; jambo moja lawatukia; anavyokufa huyu ndivyo anavyokufa huyu; naam, wote wanayo pumzi moja; wala mwanadamu hana kitu cha kumpita mnyama; kwa maana yote ni ubatili

Je, wote huenda kwenye sehemu moja-mahali pale-wanapokufa?

Mhubiri 3:20 Wote huenda mahali pamoja; wote hutoka katika mavumbi; na hata mavumbini hurudi tena. (Tena Mwanzo 3:19)

Je, kuna kumbukumbu yoyote ya Elohim katika kifo?

Zaburi 6:5 Maana mautini hapana kumbukumbu lako; Katika kaburi ni nani atakayekushukuru?

MAELEZO: Kifo ni kinyume cha maisha. Kifo ni kukomesha shughuli zote-mwisho wa maisha.

Je! Yahweh anasema ni mahali gani mtu huenda akifa?

Mhubiri 9:10 Lo lote mkono wako utakalolipata kulifanya, ulifanye kwa nguvu zako; kwa kuwa hakuna kazi, wala shauri, wala maarifa, wala hekima, huko kaburi uendako wewe.

Wakati mwaumini anakufa haendi mbinguni lakini analala katika kaburi lake bila ufahamu akisubiri ufufuo wa wenyewe haki wakati wa kurudi duniani kwa Masihi Yahshua.

1 Korinth 15:20 Lakini sasa Masihi amefufuka katika wafu, limbuko lao waliolala.

1 Korinth 15:22 Kwa kuwa kama katika Adamu wote wanakufa, kadhalika na katika Masihi wote watahuishwa.

1 Korinth 15:23 Lakini kila mmoja mahali pake; limbuko ni Masihi; baadaye walio wake Masihi, atakapokuja.

Huenda umesikia kuwa wahudumu wengine huhubiri kwamba wasioamini huenda moja kwa moja kwa moto ya kuzimu wakikufa. Ikiwa kuna mahali pa maumivu ya milele, mafundisho haya yata maananisha kwamba wanachomwa kwa moto kabla ya kuhukumiwa rasmi. Hebu tuangalie wakati na jinsi wafu watahukumiwa na Yahweh.

Yohana 5:28 Msistaajabie maneno hayo; kwa maana saa yaja, ambayo watu wote waliomo makaburini wataisikia sauti yake.

Yohana 5:29 Nao watatoka; wale waliofanya mema kwa ufufuo wa uzima, na wale waliotenda mabaya kwa ufufuo wa hukumu.

MAELEZO: Hapa kuna uthibitisho zaidi kwamba wafu wasiookolewa hawamo matesoni katika moto ya kuzimu.

Wao sasa wamekufa. Lakini kuna wakati ujao ("saa inakuja, lakini bado" alisema Yahshua) wakati watafuliwa kwa ajili ya hukumu.

Je! Hukumu ya kwanza ya **Ufunuo 20: 5** na **mistari 11-12** pia inathibitisha kwamba kutakuwa na ufufuo wa baadaye ili watu wahukumiwe?

Ufunuo 20:11 Kisha nikaona kitu cha enzi, kikubwa, cheupe, na yeye aketiye juu yake; ambaye nchi na mbingu zikakimbia uso wake, na mahali pao hapakuonekana.

Ufunuo 20:12 Nikawaona wafu, wakubwa kwa wadogo, wamesimama mbele ya hicho kitu cha enzi; na vitabu vikafunguliwa; na kitabu kingine kikafunguliwa, ambacho ni cha uzima; na hao wafu wakahukumiwa katika mambo hayo yaliyoandikwa katika vile vitabu, sawasawa na matendo yao.

MAELEZO: Baadhi ya wafu - "wafu katika Masihi" – watafufuliwa na kupokea uzima wa milele katika ufufuo wa kwanza katika kuja kwa pili kwa Yahshua (**1 Wathesalonike 4: 16-17**). Lakini "wengine wa wafu" hawataishi tena kwa miaka elfu. Kisha Wao watafufuliwa. Hawa ni wafu wasiookolewa ambao watafufuliwa katika ufufuo wa pili wa "kuhukumiwa." Hukumu kuu ya Kiti cha Enzi iliyoiezwa katika

Ufunuo 20: 11-12 ni kipindi ambapo watu wengi (wafu, na wengi ambao sasa wanaishi) watafufuliwa na kuhukumiwa kulingana na mambo waliyofanya wakati waliishi.

Maandiko haya yanathibitisha kwamba hukumu inakuja hukumu kwa kiti cha enzi cheupe na HAKIJA TENDEKA. Ikiwa tayari walikuwa wakiwaka kwa moto ya kuzimu, basi wangekuwa tayari wamehukumiwa, ambayo Biblia inasema wazi hajjawahi kutokea bado.

Baada ya Kipindi cha Hukumu kwa kiti cha enzi cheupe (Great Whit Throne Judgement) ambapo watu wote waliokuishi watahukumiwa kulingana matendo yao na wale walioandikwa katika kitabu cha uzima wataingia katika Ufalme wa Yahweh, wabaya walio watenda dhambi, ambao wanaweza kuwa waliangamia baharini au ardhini. (**Ufunuo 20: 13-15**, neno la Kiyunani kwa "hell" katika mstari wa 13 ni Sheyul au Hades), kisha wahukumiwe rasmi na Yahweh na kuhukumiwa kifo cha milele katika ziwa la Gennena la moto. Biblia waziwazi

inaonyesha kwamba wafu wamekufa, na kwamba wakati ambapo wafu wasiookolewa watahukumiwa bado ni wakati ujao.

Je, ni adhabu ya mwisho - "mshahara," au malipo - ya dhambi? Je! Ni wapokea uzima wa milele katika mateso? Au ni maangamizo ya milele? Je, ni hatima ya mwisho ya wenye dhambi? Biblia inafafanua ukweli kamili.

Je, "Mshahara wa dhambi" ni nini?

Ezekiel 18:4 **Tazama, roho zote ni mali yangu; kama vile roho ya baba ni mali yangu, ndivyo ilivyroho ya mwana mali yangu; roho ile itendayo dhambi itakufa.**

Warumi 6:23a, Kwa maana mshahara wa dhambi ni mauti;

MAELEZO: Mshahara wa dhambi ni mauti. Kifo ni kinyume cha maisha. Mishahara ya mwisho ambayo waouvu watapokea ni kukomesha kabisa maisha yao.

Je, Paulo anaonya nini kuwa hukumu au hatima ya wale ambao, kwa kujua Amri ya Yahweh na wameenenda kwa njia yake ya uzima, na kutenda dhambi kwa makusudi? Je! Wataishi katika mateso katika moto-au watakuwa "wamemalizwa" nayo? **Mstari wa 27.**

Waebrania 10:26 **Maana, kama tukifanya dhambi kusudi baada ya kuupokea ujuzi wa ile kweli, haibaki tena dhabihu kwa ajili ya dhambi;**

Waebrania 10:27 **bali kuna kuitazamia hukumu yenyekutisha, na ukali wa moto ulio tayari kuwala wao wapingao.**

Waebrania 10:29 **Mwaonaje? Haikumpasa adhabu ilio kubwa zaidi mtu yule aliyemkanyaga Mwana wa Elohim, na kuihesabu damu ya Agano aliyotakaswa kwayo kuwa ni kitu ovyo, na kumfanyia jeuri Roho wa neema?**

Waebrania 10:30 **Maana twamjua ye ye aliyesema, Kupatiliza kisasi ni juu yangu, mimi nitalipa. Na tena, Yahweh atawahukumu watu wake.**

Je, Masihi aliwaambia nini waandishi na Mafarisayo wasiotubu kwa wakati huo? **Mathayo 23:33**

Neno lililotafsiriwa hapa kama "Hell" ni Gehenna - maana yake ni Bonde la Hinnomu. Yahshua alitumia moto uliochoma takataka katika Bonde la Hinomu kama aina ya hatima ya mwisho - uharibifu kamili - ya waovu kwa moto. Wale waasi na vichwa ngumu wa kidini waliweza kufanikiwa kuelewa mfano wa Yahshua.

Walijua kwamba walikuwa wanatishiwa na uharibifu kamili katika moto. Je, Yahshua alionya kitakacho tokea kwa wale wasiotubu dhambi zao?

Luka 13:3 Nawaambia, Sivyo; lakini msipotubu, ninyi nyote mtaangamia vivyo hivyo.

MAELEZO: "Kuharibiwa" inamaanisha kusitisha zilizopo. Haimaanishi kuendelea kuishi. Maisha katika adhabu ya milele sio ambayo Yahweh ameagiza kwa wenye dhambi wasiotubu. Adhabu iliyofunuliwa katika Biblia ni kifo - mauti ya milele. Uzima wa milele ni kitu ambacho hatukuzaliwa nayo. Ni zawadi ya Elohim ambayo atawapa wale wanaomtii (**Warumi 6:23**). Uzima wa milele na kifo, moja ni kinyume cha ingine kwa Biblia.

Je, Yahshua alionyesha kwa mfano wake wa magugu ambayo yatakuwa na mavuno ya baadaye? Je! Alisema watu waovu - "magugu" - baadaye watachomwa motoni? Mstari sawa.

Mathayo 13:30 Viacheni vyote vikue hata wakati wa mavuno; na wakati wa mavuno nitawaambia wavunao, Yakusanyeni kwanza magugu, myafunge matita matita mkayachome; bali ngano ikusanyeni ghalani mwangu.

MAELEZO: Katika mfano huu Yahshua alilinganisha dunia na "shamba" (**mstari wa 24**), watu wa Kutii Na "ngano" (**mstari 25, 29**), na wasiotii "magugu" (**mstari 25, 29-30**).

Je, **Malaki 4:1** pia inaonyesha kwamba hatima ya mwisho ya waovu itakuwa uharibifu kwa moto? Je! Moto huu utakuwa moto sana hivyo kuteketeza - hata waovu? **Mstari sawa**. Nini kitasalia kwa waovu? **Mstari wa 3**.

Malaki 4:1 Kwa maana, angalieni, siku ile inakuja, inawaka kama tanuru; na watu wote wenye kiburi, nao wote watendao uovu, watakuwa makapi; na siku ile inayokuja itawateketeza, asema Yahweh wa majeshi; hata haitawaachia shina wala tawi.

Malaki 4:3 Nanyi mtawakanyaga waovu; maana watakuwa majivu chini ya nyayo za miguu yenu; katika siku ile niifanyayo, asema Yahweh wa majeshi.

MAELEZO: "Moto wa Jehanum" ambayo Biblia inazungumzia itakuwa maelfu ya digrii zaidi kuliko moto wa kuzimu wa moto wa wahubiri wengi - ambao ni moto tu wa kutosha kutesa. Moto wa Jehanum utawaangamiza kabisa wasiotii. Hawatakuwepo tena. Biblia inaonyesha waziwazi kwamba wale ambao wamepewa "ahadi kubwa zaidi na za thamani" (**2 Petro 1: 4**) na kupuuza kwa makusudi na kukataa kutubu watavuna mshahara wa dhambi - mauti ya milele (**Warumi 6:23**). Andiko hili linamaanisha kile linachosema. Majoribio ya wasomi wengi kuelezea mbali kifo na kutafsiri kama "tu kujitenga mbali na Elohim" haiwezi kudhibitishwa na Maandiko. Ni wazi kuwa Kifo haimaanishi uzima wa milele katika mateso ya kutisha ya kuzimu ya milele. Mwazilishi wa udanganyifu huu sio mwengine isipokuwa baba wa uongo - Shetani ibilisi (**Yohana 8:44**). Adhabu ya waovu ni "adhabu ya milele", sio 'kuadhibiwa' milele.

Je, "Ziwa la Moto" ni nini?

Na sasa inakuja ufunuo wa kuvutia zaidi.

Je, Kwa hakika moto wa Gehena utakao waangamiza waovu ni nini? Je, Ni lini na wapi itatokea?

Je, wote wanaokataa kutubu na ambao wanaendelea na kuvunja amri za Yahweh hatimaye watajikuta katika ziwa la moto na kiberiti, ambayo ni kifo cha pili?

Ufunuo 21:8 Bali waoga, na wasioamini, na wachukizao, na wauaji, na wazinzi, na wachawi, na hao waabuduo sanamu, na waongo wote, sehemu yao ni katika lile ziwa liwakalo moto na kiberiti. Hii ndiyo mauti ya pili.

MAELEZO: Tumeona tayari kwamba hatima ya waovu ni moto wa Gehena. Hivyo Gehena na ziwa la moto ni sawa. Vifo vyta kawaida huwa mara moja, kwa sababu miili yetu huoza (**Waebbrania 9:27**). Lakini mtu akifa kifo cha pili, mtu huyo atakuwa amehukumiwa na Yahweh kuwa na hatia ya uasi usio na toba. Kifo cha pili kitakuwa cha milele. Tazama ni kifo cha pili sio maisha katika moto wa kuzimu. Baada ya mpango wa Yahweh wa wokovu kwa wanadamu kukamilika, je, moto wa "ziwa la moto" utatakasa uso wa dunia, uwake moto moja kubwa duniani kote?

2 Petro 3:7 Lakini mbingu za sasa na nchi zimewekwa akiba kwa moto, kwa neno lilo hilo, zikilindwa hata siku ya hukumu, na ya kuangamia kwao wanadamu wasiomcha Yahweh.

2 Petro 3:10 Lakini siku ya Yahweh itakuja kama mwivi; katika siku hiyo mbingu zitatoweka kwa mshindo mkuu, na viumbe vyta asili vitaunguzwa, na kufumuliwa, na nchi na kazi zilizomo ndani yake zitateketea.

Je, vitu vyote ambavyo mwanadamu ameviumba vinatakiwa kuchomwa moto, pamoja na watu wengine wote ambao hawatapokea wokovu na uzima wa milele kwa sababu ya uasi dhidi ya Yahweh? Aya sawa; **Ufunuo 20:15.**

MAELEZO: Hapa ni maelezo ya Yahweh kuhusu moto wa mwisho wa kuzimu. Bado wakati ujao. Haijawahi kutokea. Hakuna kinachosema mahali popote katika Biblia kuhusu roho zinateremka chini duniani kwenye moto wa kuzimu, au za mateso milele. Badala yake, Biblia inaonyesha kwamba wanadamu wote wasioweza kubadilika na matendo yao wataangamizwa mara moja kwa milele. Adhabu ni ya milele, haibadiliki, lakini watu watakuwa milele. Je, waovu watageushwa kuwa majivu na moto ambao utaangamiza uso wote wa dunia? **Malaki 4: 3** tena.

MAELEZO: Je, majivu yanaweza kuteswa milele na milele? Bila shaka hapana! Kifo ambacho waovu watapata ni adhabu ya milele, si kuadhibu milele. Kuna tofauti kubwa kati ya adhabu (punishment) na kuadhibu (punishing). "Mshahara wa dhambi ni mauti" (**Warumi 6:23**), sio uzima wa milele katika moto wa kuzimu.

Ezekieli 18:4 Tazama, roho zote ni mali yangu; kama vile roho ya baba ni mali yangu, ndivyo ilivyo roho ya mwana mali yangu; roho ile itendayo dhambi itakufa.

Je, Yohana Mbatizaji alinena kamwe juu ya "moto usiozimika"? **Math. 3:12, Luke 3:17.**

Je, Yahshua anasema kuwa moto wa Jehanum hauwezi "kuzimika"? **Marko 9:43 -48.** (kumbuka neno "hell" katika aya 43,45 na 47 ni Gehenna)

MAELEZO: Watu wamedhani "moto usiozimika" (**mstari wa 43**) ni moto wa mateso ambao umekuwapo kwa karne nyingi, na utaendelea kuwepo kwa milele. Lakini tumeonyesha kwamba wazo hili ni uongo kabisa. Angalia ukweli wa kibiblia kuhusu moto usiozimika wa kuzimu.

Je, Yahweh (zaidi ya miaka 2,500 iliyopita) aliwaonya wenyeji wa Yerusalemu kwamba atawasha moto Malangoni mwa Yerusalemu ambayo haitazimwa, na moto huo ungefanya nini majumba ya jiji?

Yeremia 17:27 Lakini kama hamtaki kunisikiliza, kuitakasa siku ya sabato, kutokuchukua mzigo na kuingia kwa malango ya Yerusalemu siku ya sabato; basi, nitawasha moto malangoni mwake, nao utaziteketeza nyumba za enzi za Yerusalemu, wala hautazimika.

MAELEZO: Moto huu ulifanyika miaka michache baadaye, na ukaangamiza vyumba vyote vya Yerusalemu (**Yer 52:13**). Kwa kuwa Elohim alisema moto huu "hautazimika" na kwa kuwa haiwaki leo, ni wazi kwamba ulikoma pekee baada ya kuangamiza vifaa vyote vinavyoweza kushika moto.

Je, Ni adhabu gani iliyofikia miji yenye sifa mbaya ya Sodoma na Gomora? **Mwanzo 19:24.** Je, Ilikuwa ni moto halisi iliyoharibu binadamu?

Luka 17:29 Iakini siku ile Lutu aliyotoka Sodoma kulinyesha moto na kibiriti kutoka mbinguni vikawaangamiza wote.

Yuda 1:7 Kama vile Sodoma na Gomora na miji iliyokuwa kando-kando, waliofufata uasherati kwa jinsi moja na hawa, wakaenda kufuata mambo ya mwili yasiyo ya asili, imewekwa kuwa dalili, wakiadhidiwa katika moto wa milele.

MAELEZO: Je! Bado kuna moto unaowaka katika miji hiyo ambayo Yahweh aliiharibu zamanii? Bila shaka hapana! Sisi tumetembelea Gomora mara nyingi kwenye ziara zetu za safari na unaweza kuona mabaki ya majivu kutoka kwa moto huo tangu miaka 4,000 iliyopita, na hata kupata mipira ya sulfuri lakini ni dhahiri hakuna moto kwa sasa. Maneno "moto wa milele" katika **Yuda 1: 7** inamaanisha moto ambaao matokeo yake ni ya kudumu au ya milele - hakika sio moto unaowaka milele. Sodoma na Gomora ziliharibiwa kabisa karne zilizopita - haziko motoni leo.

Moto ambaao ulichoma miji hii mbaya ilikwisha baada ya kuteketeza vitu vyote vinavyoweza kushika moto.

Maandiko haya yanathibitisha "moto usiozima" hautateza watu milele. Moto haujazimwa au kufutwa mapema na mtu yeoyote. Moto ulikufa tu wakati hakuna zaidi ya kuteketea. Hata hivyo kutakuwa na moto wa mwisho wa Gehena ambayo utawaangamiza waovu. hautazimwa - lakini hatimaye itajizima. Adhabu ya waovu ni "adhabu ya milele", sio 'kuadhidiwa' milele. (Everlasting punishment, not everlasting punoshing).

"Funza wao hafi"

Maneno ya kushangaza yanapatikana katika **Marko 9:44, 46 na 48.** Katika aya hizi, Yahshua alizungumza kuhusu mdudu ambayo "hafi" Je! hayo ni wadudu wa milele?

Watu wengine wanadhani Yahshua aliwaita watu kama minyoo, na kwamba alikuwa anajaribu kusema kuwa "watu" hawakamwe hafi lakini huishi milele katika adhabu kali. Hata hivyo, wale wanaoamini hii wanashindwa kutambua kwamba nini Yahshua alizungumzia kwa msemo "mdudu wao." Hivyo waovu hao sio "funza." Je, ni ajabu sana "funza" ambaao hafi? Angalia kile Yahshua alimaanisha kweli.

Yahshua alikuwa akielezea, kama maelezo ya chini ya Biblia nyingi yanaonyesha, kwa **Isaya 66:24**, ambapo kunataarifa juu ya "funza zao" dudu wa "mizoga." Sasa ni nini "mdudu" wa mizoga yanayooza?

Isaya 66:24 Nao watatoka nje na kuitazama mizoga ya watu walioniasi; maana funza wao hatakufa, wala moto wao hautazimika nao watakuwa chukizo machoni pa wote wenye mwili.

Ikiwa umewahi kuona mzoga unaostajabisha, jibu linapaswa kuwa dhahiri. Ili kuondoa shaka zote katika suala hili, tunaona kwamba *lexicons* hufafanua kama *maggot* kwa Aramaic, Kigiriki na maneno ya Kiebrania kutafsiriwa kama "funza" katika **Marko 9:44 na Isaya 66:24**

Wakati mwili uliokufa mara kwa mara ukalala kwenye moja ya miamba ya Bonde la Hinnom juu ya moto wa takataka, baada ya muda mfupi inaathiriwa na minyoo au funza, ambavyo vilianguliwa kwa mayai yaliyotegwa na inzi. Ilikuwa tu hizi funza ambayo Yahshua aliyotaja wakati Yeye alisema, "funza zao hafi." Lakini Yahshua hakumaanisha kwamba kila funza aliendelea kuishi milele. Kweli, funza (*larvae*) - maggots - yangeaguliwa kutoka kwa mayai, kula mizoga, na kuendelea katika fomu ya larvae kwa siku chache tu, kisha upitia mabaliko (metamorphosis) na hatimaye kuonekana kamanzi. Funza hao hawakufa – walibadilika kuwa nzi. Baadaye, nzi walikufa.

Watu wengine kutokuelewa kauli rahisi ya Yahshualazima iwe somo la daima kuwa tunapaswamkuwa makini na kutumia hekima na akili ya kawaida katika kusoma Neno la Elohim. Roho Mtakatifu ni roho ya akili nzuri (Sound mind) (**2 Tim 1: 7**). Yahshua alitumia usemi ya Aramaic ili kuonyesha kwamba wangekufa milele.

Mfano wa Lazaro na Tajiri.

Mfano la Yahshua la Lazaro na tajiri (**Luka 16: 19-31**) labda ni mojawapo ya maandiko ambayo mara nyingi hutumiwa na wale wanajaribu kuthibitisha kuwa kuna moto wa milele wa kuzimu. Je, Yahshua alijifunza nini kwa kutumia mfano huu usioleweka? Hebu tuchunguze kwa makini mfano huu wote, tukilinganisha na maandiko mengine ya wazi.

Je, Lazaro - mtu maskini lakini mwenye haki - alikufa? **Luka 16:22.**

Je, baadaye aliletwa na malaika kwa "kifua cha Ibrahimu"? Mstari sawa.

MAELEZO: Ikiwa sisi ni wa Masihi, tunafanyika warithi pamoja na Ibrahimu kupokea ahadi ambayo Yahweh alimfanyia (**Wagalatia 3:29**). Kupitia imani tunaweza kuwa "watoto wa Ibrahimu" wa kiroho (**mstari wa 7**).

Huu ni uhusiano wa karibu - uhusiano wa karibu au wa kifua (**Hesabu 11:12**), - pamoja na Ibrahimu. Tunapaswa kuwasiliana naye karibu na kushirikiana kwa ahadi. Hii ndiyo maana ambayo Lazaro mwenye haki alipelekwa "

Kifuanu mwa Ibrahimu. Je, ni Wakati gani, basi, Ibrahimu na Lazaro watapata ahadi?

Waebrania 11:39 Na watu hao wote wakiisha kushuhudiwa kwa sababu ya imani yao, hawakuipokea ahadi;

Waebrania 11:40 kwa kuwa Yahweh alikuwa ametangulia kutuvekeea sisi kitu kilicho bora, ili wao wasikamilishwe pasipo sisi.

Jibu linalopatikana katika Biblia ni kwamba Ibrahimu na watakatifu- "uzao" wake wa kiroho - watapata urithi wa ahadi katika ufufuo wa wenye haki, wakati Yahshua Masihi anarudi duniani.

Je, kuhusu mtu tajiri katika mfano wa Yahshua? Je, ye ye pia alikufa? **Luka 16:22.**
Je! Sisi tunamwonaakiinua macho yake, akionyesha kuwa amefufuliwa, na kumwita Abrahamu apewe matone machache ya maji, akiwa katika mshtuko wa kuangamia? **Mstari wa 23-24.**

MAELEZO: Neno "hell" linalotumika hapa limetafsiriwa tena kutoka kwa neno Sheyul / hades, ambalo tunajua lina maana "kaburi." Sio kutoka kwa neno Gehena, ambalo linawakilisha ziwa la moto la baadaye ambalo litawaangamiza waovu milele. Mtu tajiri anaonyeshwa wakati huu anapotoka kaburi lake katika ufufuo. Maneno haya yanaonyeshwa Ibrahimu na Lazaro tayari wamerithi uzima wa milele katika Ufalme wa Yahweh (**Mathayo 25:34**). Wao wanaonekana kuwa hai kwa zaidi ya miaka 1,000 kabla ya watu waovu kufufuliwa ili watiwe moto katika ziwa la moto (**Ufunuo 20: 4-5, 13-15**). Mfano huu haionyeshi kwamba mtu tajiri amekuwa kitu chochote isipokuwa amekufa katika kaburi lake mpaka ufufuo wake. Katika Ufufuo wake, mtu tajiri ataona moto wa ziwa la moto kuanza kumzunguka. Anajua moto huu utamwangamiza kabisa. Akiwa na uchungu mkubwa kwa matarajio yanayomkumba, anaomba maji kidogo tu ili auburudishe ulimi wake, ambao umewa kavu kutokana na hofu yake. Haombi maji ya ndoo au bahari ya maji ili kuzima moto. Hii inaonyeshwa wazi kwamba hayuko motoni ya milele wa kuzimu.

Je, Jibu gani Ibrahimu anamtolea tajiri? **Luka 16:25-26**

MAELEZO: "Shimo" kubwa kati kati ya hao wawili ni tofauti kati ya wenye kukufa na wenye kuishi milele.

Wale ambao watakuwa wamekufa hawatakuwa kamwe kwa sababu watapata urithi wa milele. Ibrahimu na Lazaro wanaonyeshwa upande wa milele wa ghuba hii - mtu tajiri kwenye upande wa kifo, akiwa akikufa kifo cha milele cha moto.

Mfano huo unaonyeshwa wazi mtu tajiri aliyewakilisha Yuda ambaye alikuwa na ndugu 5, alitaka jamaa wake waonywe (**mistari 27-28**), bila kutambua muda uliopita tangu alipokufa na kwamba watu wengine wote pia wamepata nafasi ya kupokea wokovu.

Mfano wa Lazaro na tajiri haukuthibitisha kuwa Yahweh anadhibu mtu milele katika moto wa kuzimu. Badala yake, Yahshua alitumia kielelezo hiki cha fupi ili awaonyeshe wasikilizaji wake ukweli wa ufufuo kutoka kwa wafu wa Yuda na pia kutoka kwa mataifa. Yahshua alikuwa akionyesha kwamba kama Yuda angemkataa ye ye naMataifa waunganishwe katika agano kupitia Ibrahimu kwa imani yake (Yahshua) ili kupokea uzima wa milele ambayo ni funguo la Ufalme si damu ya kimwili ya Yuda kupitia Ibrahimu.

Je, Kwa nini watu wengi wanaamini uwongo ya kuzimu; kwa sababu hawaelewii mpango wa Yahweh wa wokovu. Watiifu watapewa zawadi ya bure ya uzima wa milele. Lakini wasiotii wanapaswa kulipwa "mshahara" itokanayo na matendo yao (**Warumi 6:23**). Ni kifo cha mwisho au cha pilii; **kifo katika ziwa la moto.** Hizi ni njia mbili Yahwe huweka mbele ya kila mmoja wetu. Ukweli huu haukupaswi kuchochea hofu isiyo ya maana kama wazo la kuadhibiwa milele katika moto wa kuzimu limesababisha kwa watu wengi. Kwa upande mwengine, ziwa la moto linapaswa kusimama kama onyo kwa wote wanaojua njia ya uhai wa Yahweh na bado wakakataa kutii. Sasa umethibitisha mwenyewe kuwa wazo la kuzimu la moto wa kuchoma watu milele haichafundishwa katika Biblia, lakini lilikuwa fundisho la kibinadamu la zama zile ambazo hazijatokakwa Maandiko.

KUMBUKA:

- 1)** Biblia haina mkono moto wa kuzimu ambako watu hutaka milele.
- 2)** Wafu wamelala wakisubiri ufufuo.
- 3)** Inateuliwa kwa wote mara moja kufa na kisha hukumu ambapo wote watasimama mbele yakiti cha hukumu cha Masihi na waadilifu watarithi uzima wa milele na wenye dhambi watahukumiwa nakuchomwa kabisa katika Ziwa la Moto (**Warumi 6:23, Ufunuo 20: 4-15**)

Congregation of YHWH Jerusalem, Israel

www.coyhwh.com